N 16

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 7 Lutego v. s. 1821 roku.

Obserwacye meteorologiczne.	Czas obserwacyi	Wysokość Barom.	wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmia. w powie
	dn. 5 srednia.	27 cal. 4,73 lin.	+ 1,83 stopn	Połud. Zach.	Pochmurno
	dn. 6 srednia.	27 — 3 83 —	+ 1,58 —	Zachodni	Pogoda
	dn. 7 godz. 8	27 — 6,1 —	— 3,25	Północ. Zach.	Pogoda

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Petersburg, d. 28 stycznia. W. X. J. *Mikołay*, w pożądanym stanie zdrowia powrócił do tuteyszey stolicy z *Berlina*, d. 24 t. m. po południu.

Dwór tuteyszy z okoliczności śmierci Xiężny saskiey, *Maryi Anny*, włożył żałobę na 6 dni, zacząwszy od d. 26 t. m.

Na rozkaz Jaśnie Oświeconego Xiążęcia Jmci ministra spraw duchownych i krajowego oświecenia, departament krajowego oświecenia obwieszcza, iż po uznaniu potrzeby wydania dla użycia w szkolnych zakładach pod wiedzą tego departamentu, dostateczney i zupełnie stosowney xięgi szkolney: *Początkowe zasady prawa rzymskiego*, wzywa przez ninieysze chcących w tuteyszey stolicy i innych miastach państwa, ułożyć i przesłać do departamentu taką xiążkę w rękopisie. Za dzieło naylepiey odpowiadające potrzebie powszechney, autorowi dana będzie przyzwoita nagroda. Dalsze dzieła, które w tym celu do departamentu będą przysłane, zostaną powrócone temu, do kogo należą. (*z Gaz. Akad.*

W roku przeszłym, żegluga trwała od 27 kwietnia do 21 listopada; przybyło tu 1,120 okrętów, między któremi było 20 rossyyskich, 588 angielskich, 85 pruskich, 62 szwedzkich, 25 norwegskich, 55 hollenderskich; 21 meklemburskich; 60 duńskich; 23 hannowerskich; 29 francuzkich; 1 portugalskie; 64 lubeckich; 4 hamburskich; 9 bremenskich; 11 oldenburgskich i 66 amerykańskich. Wyszło zaś ztąd 1,083 to jest: 554 do Anglii; 78 do Pruss; 67 do Francyi; 66 do Ameryki; 52 do Holandyi; 43 do Szwecyi; 17 do Norwegii; 19 do Danii; 15 do Meklemburga; 26 do Portugalii; 7 do Hiszpanii; 3 do Włoch; 6 do Hannoweru; 10 do Hamburga; 50 do Lubeki; 9 do Bremy; 43 do Sund, i 8 do portów rossyyskich.

AUSTRYA.

Dnia 30 stycznia wyjechał z Wiednia do Laybach Arcy-Xiążę Następca tronu i Arcy-Xiążę Ferdynand Karol.

Gazeta Laybachska z dnia 30 stycznia doniosła co następuje: „Dnia 26 b. m. Cesarz austryacki przodkował przez godzin sześć w radzie gubernialney. Wieczorem grano na teatrze koncert na korzyść ubogich. Cesarz austryacki przysłał do kassy 100 dukatów. Dnia 29 o godzinie 5 po południu przybyła do Laybach Xiężna Floridia, małżonka Króla neapolitańskiego.

Zgromadzeni Monarchowie w Laybach zajęci się mają uporządkowaniem spraw wszystkich krajów południowych, których teraźnieysze rewolucye zagrażają spokoyność i bezpieczeństwo innych narodów. Nie o samym więc tylko Neapolu, ale też o Hiszpanii i Portugalii będzie tu mowa. Dwie główne zasady, na których się działania Monarchów opierać mają, są: 1) Utrzymanie nietykalności i *status quo* wszystkich włoskich krajów, jakie im w r. 1815 nadano. 2) Zamiary niezupełnie przeciwne konstytucyom, o ile te zgadzają się z zasadami monarchicznemi i z godnością panującego. Królowi zaś neapolitańskiemu ma bydź zostawiona wolność nadania ludowi jego liberalney i zgodney z duchem czasu konstytucyi. W tym razie, wyszłoby od niego oświadczenie obalające to wszystko, co się dotąd w Neapolu stało. Dla dalszego zaś zapewnienia pokoju we Włoszech, utworzona byłaby na wzór niemieckiey, liga między wszystkiemi krajami. Podług korrespondenta warszawskiego odebrane w Krakowie listy z Wiednia zwiastują, iż kongres Monarchów europeyskich ma się wkrótce przenieść do Rzymu.

Laybach. dnia 25 stycznia. Z powodu trwającey tu od d. 15 b. m. pogody, znakomici cudzoziemcy zwiedzają często piękne okolice naszego miasta. NN. Cesarz Rossyyski i Król neapolitański przejeżdżali się kilka razy w południe po aleach Lattermańskich. NN. Cesarstwo Austryaccy oglądali przed kilką dniami spadek wody przy *Kaltenbrunn*. N. Cesarz austryacki daje ciągłe wysłuchania. Dnia 22 b. m. stawiono przed nim i N. małżonką jego deputowanych od kupców trysteńskich. Dziś zaś przyjął N. Cesarz austryacki deputacyą od miasta *Laybach*. Ta wynurzywszy mu uczucia wierności i przywiązania mieszkańców, złożyła dzięki za liczne korzyści, które z odbywania się kongressu na miasto spływają.

KRÓLESTWO OBOJEY SYCYLII.

Neapol, dnia 11 stycznia. Na sessyi parlamentu d. 29 grudnia przyjęto jednomyślnie wniosek ministra woyny względem zniesienia kary biegania przez rózgi, a natomiast wprowadzenia kar przepisanych kodexem woyskowym francuzkim. Pan *Catalani* podał projekt do nowey xięgi praw cywilnych, oświadczając życzenie, aby władze sądowe i inne osoby uwagi swoje nad nim uczyniły. Minister woyny radził urządzić gwardyą narodową w Sycylii. Pan *Natali* wystawił smutny obraz tey wyspy, gdzie jescze panuje nierząd. Zdaje się (rzekł), jakoby o ten kray, równie jak dawniey nie dbano. Czas, aby używał dobrodzieystw konstytucyynego systematu. Dla dopięcia więc tego celu radzę: 1) aby w Sycylii był naczelnik rządu pod jakiémkolwiek bądź nazwiskiem z 3ma jeneralnemi dyrektora-

mi, sprawiedliwości, spraw wewnętrnych i skarbu; 2) aby ustanowiono kassę jeneralną, którąby się znosiła listownie z ministrami w *Neapolu;* 3) aby Sycylija miała osobną xięgę długów krajowych i fundusz na ich umorzenie; 4) aby Sycyliyczykowie mogli sprawować urzędy w kraju neapolitańskim i nawzajem; 5) aby parlament co 4 lata odbywał swoje obrady w jakiém mieście Sycylijskiém." P. *Santi Romro*, oświadczył, iż te wnioski są szkodliwe, iż doniesienie o nierządzie w Sycylii jest fałszywe, i że wypada w tey mierze żądać objaśnienia od ministrów. Przychylił się potém parlament do zdania kommissyi względem ustanowienia kassy, któraby ofiary patryotyczne przyymowała. Zmnieyszył oraz podatek gruntowy, i wziął na uwagę wniosek Pana *Mariotti* aby oddalonych dawniey za liberalny sposób myślenia urzędników, przywrócono.

W czasie obrad naywyższey kommissyi woienney tuteyszey, uczyniono zapytanie: czyli w przypadku gdyby woysko austryackie przeszło granicę, woysko nasze ma ruszyć na przód, lub też czekać nieprzyjaciela na granicy? Kilku członków radziło drugie, z powodu, iż nayceInieysze mieysca przechodu z kraju papiezkiego są obwarowane szańcami, które się sypią, a góry appenińskie i błota pontyńskie są bezpieczném przedmurzem. Oświadczyli oraz, iż wypada okazać uczynkiem, że neapolitańczykowie chcą tylko odwrócić woynę od granic swoich, nie zaś rozciągać ją do cudzego kraju. Inni członkowie pochwalili to zdanie.

L O M B A R D Y A.

Rozeszła się wieść w północnych Włoszech, mająca bydź pewną, że korpus woyska austryackiego przeszedł rzekę Po, i wszedł już do Rawenny miasta papiezkiego.

Gazeta medyolańska taki artykuł umieściła: „Listy z Neapolu opiewają, iż w różnych stronach tego królestwa układają projekta kontrrewolucyi. Gwałtowny stan, w jakim ta piękna kraina zostaje, nie może ostać się, chociażby nie było lękać się czego od sprawiedliwości europeyskiey: bo ten stan rzeczy ma w samym sobie nasiona swey zguby. Zagorzalcy neapolitańscy pilnie zaiste czuwają, i odkrywają niektóre knowane przeciw nim zamachy, lecz nie potrafią wszystkim zapobiedz i zaradzić."

A N G L I A.

Londyn dnia 24 stycznia. Dnia 21 b. m. przybył Król do tuteyszey stolicy. Nazajutrz napisano na radzie gabinetowey mowę, którą miał mieć na zagajenie parlamentu, i naradzano się w tey mierze. Tegoż dnia Hrabia *Liverpool* dał wielki obiad dla członków izby wyższey, a Lord *Castlereagh* dla członków izby niższey, przychylnych ministrom. Tegoż dnia także członkowie obu izb, należący do strony oppozycyyney, zgromadzeni u Lorda *Cavendish*, naradzali się nad sposobami powstawania przeciwko ministrom.

Nadszedł nakoniec od jednych z utęsknieniem, a od drugich z bojaźnią oczekiwany dzień 23 b. m. zagajenia obrad parlamentu. Liczne tłumy ludu stały na ulicach, gdy Król z całą okazałością jechał do izby wyższey, i ztamtąd powracał. Spokoynie się jednak zachowały, i radosne okrzyki wydawały. Słyszano wszelako gdzieniegdzie odzywających się ludzi niższey klassy: *Królowa! Królowa!* Monarcha miał na sobie mundur jeneralski, i z pojazdu kłaniał się na obie strony. Okna jednak pojazdu nie były spuszczone. Przy weyściu do sali, stali uszykowani mężczyzni i damy. Rozdano bardzo wiele biletów do weyścia; żądała ich także Królowa dla całego swego dworu, i otrzymała.

Oto jest mowa, którą Król miał z tronu:

Milordowie i Mości Panowie!

Zradością donoszę WCPanom, iż ciągle odbieram od zagranicznych mocarstw jak naymocnieysze zapewnienia przyjacielskiego ich sposobu myślenia względem Anglii. Byłoby dla mnie bardzo bolesném, gdyby wypadki, które niedawno zaszły we Włoszech, pociągnęły za sobą przerwanie spokoyności tamecznych krajów; lecz w tym razie nayusilniey starać się będę o zapewnienie ciągłego pokoju dla narodu mego.

Mości Panowie izby niższey!

Środki, których WCPanowie na przeszłém posiedzeniu parlamentu użyliście dla opędzenia wydatków rządowych, i utrzymania zaszczytu i dostoyności korony, skłaniają mię do nayszczerszego podziękowania. Rozkazałem podać WCPanom budżet na rok bieżący, a przyjemną dla mnie było rzeczą, iż w etacie woyskowym mogłem niejaką oszczędność zaprowadzić. Przekonacie się z rachunku publicznych dochodów, iż lubo nieszczęsne okoliczności, które dotknęły kredyt handlowy Irlandyi, zmnieyszyły znacznie dochody z tey części połączonego królestwa, i lubo handel nasz zagraniczny na początku ostatniego roku podobnież ucierpiał, ogólny jednak dochód okazał się większym od przeszłorocznego. Powiększenie to potrzeba w znaczney części przypisać nowym podatkom; w niektórych dzioli ich rodzaiach, będących naypewnieyszą skazówką bogactwa krajowego, powiększenie ziściło zupełnie wszelką nadzieję, jaką sobie sprawiedliwie czynić można było. Wyznaczona w roku 1814 pensya dla Królowey jako Xiężny Wallii ustała ze śmiercią Króla, szanownego oyca moiego. Tymczasowie kazałem jey płacić w miarę, ile tego prawo dozwala. W obecnych okolicznościach trzeba WCPanom rozważyć, jakie nowe urządzenia w tym przedmiocie wydać należy.

Milordowie i Mości Panowie!

Wielce się cieszę z możności uwiadomienia WPanów, iż rozmaite nasze celnieysze czynności handlowe i rękodzielniane znacznie się w ostatniém półroczu polepszyły, i że w wielu okolicach, gdzie są rękodzielnie, nędza, która tam na początku ostatniego posiedzenia parlamentu panowała, znacznie ustała. Jak naychętniey przychylę się do wszelkiego środka, mającego na celu powiększenie krajowey naszey pomyślności. Wiem dobrze, iż mimo zaburzeń umysłów, zrządzonych przez czasowe okoliczności, i wpośród nieszczęść, jakie jescze wielu poddanych moich uciskają, zupełnie polegać mogę na miłości i wierném przywiązaniu do osoby moiey i rządu, czego niedawno tyle dowodów ze wszystkich części królestwa mego odebrałem, a taki sposób myślenia, drogi i przyjemny sercu mojemu, zawsze poczytywać będę za naylepszą i naypewnieyszą podporę tronu mojego, Pewny jestem, iż WCPanowie pełniąc ważne swoje powinności, uznacie konieczną potrzebę użycia wszelkich sił, na utrzymanie należnego posłuszeństwa prawom i wpoienie we wszystkie klassy poddanych moich uszanowania dla prawey władzy i istniejących urządzeń krajowych, przez które oyczyzna potrafiła tyle trudności zwyciężyć, i którym za pomocą Boską pomyślność naszę i sławę narodu przypisać wypada.

Oddał potém Monarcha powyższą mowę swoję Lordowi Kanclerzowi, który stał po prawey

ręce tronu. Wszedł nakoniec Król do garderoby, gdzie zdiął obrzędowe suknie. Ztamtąd udał się do pojazdu. Huk dział i odgłos muzyki towarzyszyły powrótowi jego do zamku.

Po oddaleniu się Króla z izby wyższey, Hrabia *Belmine* wniosł, aby uchwalono adres podziękowania. Nikt nie wie (rzekł), jaki będzie skutek kongressu laybachskiego; pociesza nas jednak oświadczenie Monarchy, iż wszelkiego przyłoży starania, aby pokóy w Europie utrzymał.

Hrabia *Grey* ubolewał, iż mowa królewska nic nie wspomina o odmianie teraźnieyszego systematu rządowego, i opłakanym stanie rolnictwa. Co się tycze wypadków we Włoszech (rzekł Hrabia) na mnieyszey o nich Król nie uczynił wzmianki, i ani słówka nie powiedział, jak Anglia względem *Neapolu* postępować myśli. Zupełnie więc jesteśmy ciemnemi w tey mierze, lubo radzibyśmy wiedzieć, czyli rząd nasz tak myśli względem *Neapolu*, jak wolnemu narodowi przystoi? Prawda, iż nie czas jeszcze o tém rozprawiać, lecz nie mogę odżałować, iż ministrowie zaniechali użyć środków, które, odpowiadając godności charakteru narodowego, mogłyby może uprzątnąć grożące niebezpieczeństwo woyny. Z mowy królewskiey można zaiste wnosić, iż rząd nasz chce bydź *neutralnym*; nie sądzę jednak, aby nam neutralność przystała, kiedy tak ważne zapytanie ma bydź rozstrzygnioném, i kiedy pewnego Króla wezwano na zgromadzenie Monarchów, aby odpowiedział, czyli chce uchylić nadużycia systematu rządowego w swoim kraju? (Zawołano: *Słuchaycie! Słuchaycie!*) Jako przyjaciel prawdy, nie mogę zataić, abym nie miał w tey mierze jakiegoś podeyrzenia. Nie przyznaję ministrom postępowania takiego, jakie rządowi naszemu przystoi, bo dotąd byli tylko obojętnemi widzami sporu względem *Neapolu*; gorzeyby jednak uczynili, gdyby pewne zasady popierali. (Zawołano znowu: *Słuchaycie! Słuchaycie!*) Chlubniéyszém byłoby dla ministrów, gdyby zamiast obojętności chwycili się innego systematu. Oprócz niejakich godnych ubolewania wypadków w Sycylii, rewolucya neapolitańska odbyła się spokoynie i bez rozlewu krwi. Stan tego kraju nie może zatrważać innych narodów. Rząd nasz ma ścisłe związki z mocarstwami, które dziś zagrażają *Neapolowi*. Poseł angielski w *Neapolu* przestał urzędować; woysko austryackie ciągnie przeciwko *Neapolowi*; eskadra angielska stoi w tameczném porcie; czyliż się więc nie zdaje, jakoby ministrowie tę ligę wspierali? Życzę, aby Bóg utrzymał pokóy: lecz pragnę także, aby Wielka Brytania nie splamiła swego honoru. Z radością słyszałem w mowie królewskiey, iż zmnieyszenie etatu woyska nastąpi; lecz, że nie wspomniano o jaką ilość, nie można więc oznaczyć, jaka ztąd korzyść dla kraju wypłynie. Tuszę sobie jednak, iż będzie znaczném: bo sama tylko ulga ciężarów, jakie naród dźwiga, potrafi zaspokoić umysły. Szczere chwycenie się pojednawczych środków, ufność w narodzie, należyty wzgląd na jego potrzeby i życzenia, zupełne zaniechanie dawnego systematu, opartego na podeyrzeniu i uciemiężaniu, będą nieoszacowaném dla kraju dobrodzieystwem. Wiadomość, iż pojednanie jest teraz polityką rządu, i że znaczna oszczędność w wydatkach publicznych zaprowadzoną będzie, uprzątnie wszelką niechęć. Jestem oraz przekonany, iż jeśli konstytucya ma bydź w kraju naszym utrzymaną, odmiana, a zwłaszcza zniesienie przyjętego przez ministrów systematu woyskowego, koniecznie nastąpić musi. Mam nadzieję, iż podać się mający wniosek względem pensyi dla Królowey będzie taki, jakiego sprawiedliwość wyciąga. Jeśli takie są uczucia ministrów królewskich, cieszę się z odmiany politycznego ich systematu i chwycenia się środków, które spokoyność i pomyślność krajową zapewniają.

Hrabia *Liverpool* wyrzucał powyższemu mówcy, iż nie powiedział, co przez systemat rządowy rozumie, i nie tłumaczył się, w jakim sposobie żądana odmiana nastąpić powinna. Co się tycze Włoch (mówił daley) zamiarem naszym (ministrów) jest utrzymanie pokoju; nie myślimy jednak wdawać się w interessa obcych narodów, lubo wdawanie się to w niektórych wypadkach, jak na przykład, krążenie floty w okolicach *Neapolu*, jest potrzebném dla własnego naszego bezpieczeństwa.

Lord *Holland* oświadczył: Nie dziwię się, iż Hrabia *Liverpool* nie chce rozumieć tego, co zacny móy przyjaciel (Hrabia *Grey*) sądzi o systemacie rządowym. Ci, którzy dziś jednego się trzymają, a nazajutrz porzucają, którzy nigdy według stałych zasad nie postępują, i którzy dla zapewnienia sobie pomyślnego skutku, uciekają się do intryg, nie mogą zrozumieć, co jest systemat rządowy. Inni atoli z łatwością poznają, o jakiey to odmianie przyjaciel móy powiedział. Rozumie przez nią zupełne zaniechanie wszelkich surowych środków względem narodu, łagodne z nim obchodzenie się, przywrócenie oycowskiego rządu i dawnego szczęśliwego systematu, pod którym naród żyjąc swobodnie szanował władzę, obdarzającą go tém dobrodzieystwem. (Zawołano: *Słuchaycie! Słuchaycie!*) Pytam się Hrabiego *Liverpool*, czemu ministrowie nie podali żadnego przełożenia sprzymierzonym mocarstwom? Nie twierdzę, iż byłoby skuteczném; lecz sądzę, iż miałoby przecież jakieś znaczenie. Powiada nam Hrabia *Liverpool*, iż gani wdawanie się w cudze interessa. Czyliż przełożenie przeciwko wdawaniu się innych, ma bydź wdawaniem się z naszey strony? Czy tak już upadliśmy, iż nic przełożyć nie możemy? nie dam się uwieść takiém oświadczeniem, i nie mogę przypuścić, aby sprzymierzeni Monarchowie nie wiedzieli dobrze przyczyn, dla których się nie wdajemy. Mówią oni: Cieszą nas dobre życzenia gabinetu angielskiego; nie możemy dostać od niego pieniędzy, bośmy je już wzięli. Z korrespondencyi rządu neapolitańskiego okazuje się, iż d. 12 stycznia 1815 stanął traktat między sprzymierzonemi mocarstwami i Królem neapolitańskim, na mocy którego Austrya upomina się o dopełnienie jednego artykułu. Był to tajemny artykuł, wkładający obowiązek na Króla neapolitańskiego, aby nie czynił takiey odmiany w rządzie, którąby systemat monarchiczny, przyjęty przez Cesarza Austryackiego w krajach jego Włoskich, osłabiać mogła. Jeśli ministrowie nasi wiedzą o tym artykule, w tym razie przypisuję im nieszczerość postępowania z narodem, kiedy go nie ogłosili. Nie mogę jednak przypuścić, aby o nim wiedzieli; niepodobna bowiem, aby przeciwko temu zaniechali podać stosownych przełożeń, co i teraz nawet uczynić powinni. (Zawołano: *Słuchaycie!*) Nie sądzę, aby ministrowie pragnęli woyny; lecz sama ich chęć nie jest dostateczną: powinni także działać, i imieniem Monarchy swego oświadczyć: *Jesteśmy przeciwni tey woynie*. Zeząś mowa królewska nic o tak ważney okoliczności nie namienia, pozwoli więc Hrabia *Liverpool*, iż go się zapytam: 1) czyli poseł angielski sprawuje jeszcze obowiązki urzędu swego przy dworze neapolitańskim, i czyli odebrał rozkaz zapewnienia Króla neapolitańskiego, iż Wielka Brytania przerwie pokóy lub nie? 2) Czy ministrowie nasi wiedzieli o taynym artykule, o którym wyżey

wspomniałem; a jeśli wiedzieli, czyli przeciwko temu podali przełożenia lub nie podali? 5) Czyli zacny Hrabia w ciągu zeszłego roku domagał się od jakiego zagranicznego dworu oddania pożyczki lub zapłacenia prowizyi?

Hrabia *Liverpool* rzekł: Nie jestem dziś przysposobiony odpowiedzieć na te pytania.

Lord *Holland* oświadczył: Nie żądam długiey odpowiedzi; przestanę na wyrazie *tak* lub *nie*.

Hrabia *Liverpool* rzekł znowu: Wymawiam się w tey chwili od dania odpowiedzi; późniey jednak chętnie zadosyć uczynię żądaniu zacnego Lorda.

Lord *Holland* powiedział: Winszuię tedy, że interassa krajowe tak są zawikłane, iż naczelnik rządu na proste pytanie nie może *tak* lub *nie* odpowiedzieć.

Lord *Ellenborough* oświadczył: Radbym wiedzieć, w jakich wyrazach Lord *Holland* napisałby żądane swoje przełożenie. Zawsze bowiem słyszałem, iż tylko przez jenerała na czele woyska można jakiego Monarchę pociągnąć do odpowiedzi.

Lord *Holland* wyraził: Jeśli ministrowie uważają, iż wdawanie się do cudzych interessów jest niesprawiedliwém, powinni to publicznie oświadczyć. Prawdę mówi Lord *Ellenborough*, iż tylko przez jenerała na czele woyska można jakiego Monarchę pociągnąć do odpowiedzi; lecz gdyby Król w dzisieyszey mowie swojey wynurzył ubolewanie z powodu użytych środków, takiby ztąd wypadł skutek, iżby się gdzieindziey pół roku jescze namyślano, co czynić wypada.

Lord *Ellenborough*: Winszuję Lordowi *Holland*, iż moralnemu charakterowi angielskiemu tak wysoki przyznaje stopień, że bylebyśmy tylko zdanie nasze oświadczyli, zarazby się jedno z największych mocarstw woyskowych w Europie do niego stosowało.

Lord *Holland*: Nie twierdzę, aby jedno słowo ministrów królewskich taką odmianę zrządziło, lubo ze względu na pewne okoliczności, nie byłoby to żadnym cudem.

Wielki Kanclerz zapytał się: Gdyby Lord *Holland* był *Neapolem*, a Lord *Ellenborough* Austryą, czyliby się komu trzeciemu udało wstrzymać obu od wdawania w cudze interessa?

Uchwalono nareszcie adres podziękowania Królowi, i wyznaczone kommissyą do jego napisania.

Po przeczytaniu d. 23 b. m. mowy królewskiey w izbie niższey, i wykonaney przysiędze kilku nowych członków, Lord *Hamilton* zapowiedział, iż d. 26 b. m. poda wniosek względem wymazania imienia Królowey z modlitwy kościelney. Pan *Wetherell* domagał się potém niezwłocznego złożenia wszystkich papierów, w których się znayduie prawo względem modlitwy kościelney, a to od czasu *Jakóba I*. Powstała ztąd żwawa, prawie osobista, kłótnia między Lordem *Castlereagh* i Panem *Thierney*, względem zbytniego niektórych członków parlamentu rozumienia o swojém znaczeniu. Większością nakoniec 261 kresek przeciwko 169 wniosek Pana *Wetherell* odrzucono. Pan *Thierney* oświadczył, iż wypadek ten dowodzi oczywiście wpływu ministrów w izbie; większość bowiem o 92 kresek pochodzi od członków, którzy zależą od rządu. Niezrażony tą niepomyślnością Pan *Wetherell* zapowiedział, iż na następney sessyi żądać znowu będzie złożenia wspomnionych papierów. Pan *Banks* wniósł potém, aby izba niższa uchwaliła adres podziękowania Królowi.

HISZPANIJA.

Madryt, dnia 11 stycznia. Słychać, iż rząd nasz niedawno znowu wstawiał się u wielkich Mocarstw europeyskich za krajem neapolitańskim.

Podawane przez oficerów prośby, o uwolnienie od służby z powodu słabości zdrowia, tak się zagęściły, iż minister woyny wydał rozkaz, aby do takich próśb dołączano zaświadczenia od lekarzy. Oficerowie ci udają się po większey części do *Neapolu*.

Naczelny urzędnik stolicy tuteyszey, *Don Felix Qualle*, wszedłszy d. 27 grudnia do klubu w kawiarni pod znakiem krzyża maltańskiego, dla rozproszenia go i zamknięcia sali, powiedział te słowa: *Jako urzędnik, muszę słuchać rozkazów rządu, lecz jako obywatel, myślę tak, jak WPanowie. Nic to przecież nie znaczy; gdyby bowiem wielu żołnierzy i obywateli tak myślało, jak WPanowie i ja, a z tey przyczyny odmówiło posłuszeństwa rządowi, cóżby ztąd wynikło?* Tłum mieszkańców widząc jedney nocy patrol jazdy wydał okrzyk: *Niech żyją żołnierze narodowi!* Żołnierze odpowiedzieli okrzykiem: *Niech żyje prawo i naród Hiszpański!*

Fałsz jest, jakoby Xiążę *del Parque*, jako należącego do klubu, uwięziono. Kluby te nie odbywają już posiedzeń. Wiele jednak ludzi zbiera się w kawiarni *Fontana de Oro*, gdzie śpiewają pieśni patryotyczne i wydają okrzyk: *Niech żyje konstytucya!*

Dziś przybyło tu blizko 3000 woyska liniiowego z wyspy *Leon*. Niewiadomo, czyli zostanie na osadzie.

Minister interessów zagranicznych *Perez de Castro* ogłosił w gazetach tuteyszych 5000 franków nagrody temu, ktoby potrafił mu dowieść, iż od czasu urzędowania jego przyjął od kogo jaką przysługę lub dał komu jaki urząd. I on także był oskarżony w adressie, podpisanym przez członków klubu.

Sprawa przeciwko margrabiemu *de Lazan* i kilku innym osobom, uwięzionym w *Sarrugossie* za knowanie spisku, idzie z pośpiechem.

Biskup z *Oviedo* udał się na wygnanie do *Leon*; pierwey jednak kazał w kościołach dyecezyi swojey śpiewać *Te Deum*, za przywrócenie konstytucyi Stanów w roku 1812.

Wyszło tu niedawno dzieło pod napisem: *Obraz historyczny odmian politycznych w Hiszpanii od roku 1808 aż do rozpuszczenia Stanów*. Autorem jego jest Hrabia *Torreno*, ostatni prezes stanów w roku 1820. Wyraża między innemi: „Ministrowie angielscy mieli trzy ważne układy ze stanami. W pierwszym domagali się wolnego handlu z posiadłościami hiszpańskiemi w Ameryce; w drugim ofiarowali pośrednictwo swoje do uprzątnienia zatargów ze zbuntowanemi osadami amerykańskiemi; w trzecim chcieli, aby Xiążęcia *Wellington* mianowano naczelnym dowódcą w Ameryce hiszpańskiey. Dwa pierwsze żądania odrzucono; na trzecie zaś wtedy dopiero zezwolono, kiedy się już tego nie domagano. Pierwszemu żądaniu z dwóch przyczyn odmówiono, to jest, *naprzód* iż potrzebaby pierwey nowe wydać urządzenia i nową taryfę celną ustanowić, *powtóre*, iż gdyby chciano przyjąć sprawiedliwą i korzystną zasadę wolności handlu, wypadałoby także otworzyć porty amerykańskie dla wszystkich cudzoziemców. Nie przystawała na to Anglia, i układy rozchwiały się.”

Kurs wileński na assygnaty od dnia 5go lutego: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 86 czerwony złoty nowy rubli 11, kopiejek 58, stary rubli 11 kopiejek 39; imperyał rubli 37 50 kopiejek.

Wolno Drukować Ignacy Reszka Radzca Koleg. Kom. Cenz. Cel. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 7 Lutego 1821 roku v. s.

Arendowna dzierżawa.

1. Rząd Cesarskiego Wileńskiego Uniwersytetu, pomżey wyszczególnione Folwarki będzie wypuszczał w trzyletnią dzierżawę od dnia 23 kwietnia 1821 roku we trzech terminach, to jest: w pierwszym dnia 1, w drugim dnia 8, a w trzecim i ostatnim 17 marca podług następnych prawideł.

1. Kogo ustawy krajowe wyłączają od posiadania dóbr ziemskich, ten do dzierżawy przypuszczony nie będzie.

2. Kto przygranicza swoim dziedzicznym lub possydowanym przez arędę, albo przez zastawę majątkiem, do dobr uniwersyteckich, ten podobnież do dzierżawy przypuszczony niezostanie do tego tylko folwarku, do którego przygranicza.

3. Każdy przystępujący do umowy o dzierżawę dobr uniwersyteckich, powinien udowodnić, a) że zaymował się gospodarstwem praktycznym, czy to w swoim własnym majątku czyli też dzierżawnym b) Jeżeli dzierżawił majątki, ma złożyć świadectwa okazujące mianowicie, że włościan nieuciemiężał, dobrze się z nimi obchodził, i że był akuratny w zapłacie summy dzierżawney.

4 Każdy przystępujący do umowy złożyć powinien ewikcyą roczney inwentarzowey okazaney intracie odpowiadającą, na każdy z osobna folwark, na który chce czynić umowę. Ta ewikcya może bydź dana, albo na dobrach nieruchomych o swobodność przez urząd podług zwyczayney formy poświadczonych, albo w gotowych pieniądzach monetą krajową srebrną, do proporcyi roczney intraty, w rządzie uniwersytetu za rewersem złożyć się mających, które potym wymienić może za ewikcyą na dobrach nieruchomych.

5. Kto przez ostatnią umowę z Rządem uniwersytetu utrzyma się przy dzierżawie, temu kontrakt formalny podług złożonych przy umowie punktow, przez rząd uniwersytetu wydany zostanie. Nikt pod żadnym pozorem nie może cofnąć się od ceny na ostatnim targu ofiarowaney, a wprzypadku takowego cofnienia się czyli odstąpienia od umowioney dzierżawy roczna intrata pre evictione złożona, na zawsze przepada i jako vadium obraca się na zysk uniwersytetu; kto zaś takową ewikcyą złoży nie w gotowiznie, lecz w świadectwie urzędowym na majątek nieruchomy, tedy wyrażone vadium roczney intracie odpowiadające, pozyskane będzie z tegoż nieruchomego majątku.

6. Te prawidła czyli kondycye wespoł z inwentarzami i punktami do kontraktu w kancellaryi rządu uniwersytetu złożone, każdy z kontrahentow sam aktor, lub za przyznaną szczególnie do tego aktu plenipotencyą plenipotent podpisać będzie obowiązany na dowod, że one przyimuje i we wszystkim z swoiey strony dopełni.

Tabella Folwarkow Uniwersyteckich wypuszczających się w trzyletnią dzierżawę od 23 kwietnia 1821 roku.	Dymy					Dochod roczny wedle inwentarzy	
	gruntowe	placowe	Pustoszowe		karczmy		
			gruntowe	placowe		R.	K.
w Powiecie Wileńskim.							
Folwark Puzyryszki mil 5 od Wilna - - - - - -	41	—	1	—	3	1727	82½
w Powiecie Oszmiańskim.							
Folwark Dowgirdziszki mil 12 od Wilna - - - -	45	—	5	—	2	1208	62½
Folwark Gieranony mil 10 od Wilna - - - - -	29	—	2	—	1	910	95
Osobno za propinacyą w miasteczku Gieranonach - -	—	—	—	—	—	120	—
Folwark Mieżany mil 8 od Wilna - - - - -	8	—	1	—	—	312	45

Sekretarz Felix Mierzejewski.

Przedaż pojazdów.

3. Za Pohulanką w domie W. Andersona są do sprzedania kocz petersburskiey roboty mało używany, także drążki kawalerskie fabryki moskiewskiey. Widzieć można takowe pojazdy w każdym czasie u dwornika Iwana i u niego o cenie dowiedzieć się.

Sądy Exdywizorskie.

1. Sąd Ziem. Ptu Wileyskiego w sprawie W. Dominika Maszewskiego porucz Gwardyi Polsk. i kawalera, z jego kredytorami o remissę na sąd taxatorsko-exdywizorski przypadłey, tak na żądania aktora, jako też jego wierzycieli Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, schedy z exdywizyi parafianowskiey wydzieloney i wszelkich funduszow, przeznączywszy, termin zjazdu tegoż sądu do miasta sądowego Wileyki na dzień 10 februaryi idącego roku udeterminował, komportacyą papierow z obowiązkiem oney złożenia w kancellaryi Ziem. Wiley. dnia 1 februaryi naznaczył, a z powodu że scheda W. Maszewskiego z exdywizyi Parafianowskiey niedawno wydzieloną została, którey wymiar z dystynkcyami dostateczny znayduje się, toż ta scheda okopczona i odgraniczona została; a przezto nowego wymiaru niepotrzebuje, przeto tenże sąd Ziem. Wiley. w pierwszym terminie bez żadnych odroczeń ostatecznie dzieło konkursowe rozsądzić sądowi exdywizorskiemu reguły przepisał, aby więc tak wierzyciele, i wszelkiego tytułu do funduszu W. Dominika Maszewskiego pretensorowie o takowym ostatecznym terminie wiedzieli i niewiadomością nieskładali, a przez to ammissyi remissą na niestawających uznaney nieulegali przesłać wiadomość do Kur. Lit. w celu trzykrotnego zaawizowania. Dat 1821 januaryi 24 dnia.

Wolno drukować Ferdynand Dworzecki Podsędek Ziem. Wiley.

1 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski majętnościow Giereysz i Nowego Dworu, dziedzictwa JW. Stanisława Hryncewicza vice Marszałka Brasław., skutkiem wydanego w roku 1820 xbra 30 dnia do powtórnego zjazdu i ostatecznego rozbioru konsursowego dzieła obwieszczenia, w dniu 26 januaryi idącego 1821 roku jako w terminie prawnym, z tegoż obwieszczenia przypadłym do miasta powiatowego Widz, stosownie do dekretu pierwszo zjazdowego w roku 1820 julii 27 dnia na-

stałego przybywszy i Sądy swe zareasumowawszy, że z pomienioney daty nieprzerwanie zasiadając jak nayrychley toż konkursowe dzieło będzie starać się całkowicie i ostatecznie załatwić, o tém interesowane do tego objektu strony przez niniejszą awizacyą zawiadamia, i ażeby ze wszelkiemi swemi pretensyami i stosunkami do massy funduszu pomienionego JW. Hryncewicza, wcześnie do tegoż sądu jawiły się, pod utratą w razie przeciwnym rzeczy ostrzega, 1821 januaryi 27 d.

Prezydent Podbereski Exdyw., Auzgary Masłowski Sędzia Ziem. Brasł. Exdyw., Wincenty Salmonowicz Sędzia Ziem. Brasł. Exdyw. Regent Grodz. Brasł. i Exdyw. Mańcewicz.

Roku 1821 mca januaryi 27 dnia. Takową awizacyą wolno drukować poświadczam. Sędzia Ziem. Brasł. Salmonowicz.

Przedaż publiczna.

1. W skutek uchwały Kollegii kościoła Ewang. Wil. na sessyi w dniu 5 mca lutego r. 1821 nastałey, podaje się do powszechney wiadomości, iż w celu wyprzedania wszelkich materyałow, jakoto fundamentow, drzewa, dachuwek, żelaza, okien, posadzki i t. p. składających obszerne zabudowanie drewniane, stojące dotąd na placu niegdyś pogrzebowym (należącym dopiero do dworku funduszowego, na zaułku od Wileńskiey do tatarskiey ulicy wiodącym obok domu JMPana Kostry położonego) odbędzie się licytacya w obecności członkow pomienionego urzędu kościelnego, w dniach 10, 15 i ostatecznie 21 teraźnieyszego mca lutego od godziny 3 do 6 z południa. Życzący więc nabydź pomienioną budowę, zechcą w terminach oznaczonych przybydź na mieysce wskazane.

Z polecenia Kollegii Ew. Wil. za Sekretarza Karol Sztrahl.

Oświadczenie.

3 Excerpt oświadczenia z protokułu potocznego Grodz. Ptu Wileń. w dacie niżey wyrażającey się zapisanego et eorundem pod pieczęcią urzędową Grodz. Ptu Wileń. jest wydan.

Roku 1821 mca januaryi 22 dnia. Przed aktami Grodz. Ptu Wileń. stawając obecnie WJP. Franciszek Michałowski b. Prezydent Sądu Gran. apell. Wileń. oświadczenie poniższe wpisać do protokułu podał tak pisane: przeciwko tytularnemu sowietnikowi Józefowi Neymanowi jego pasierzbicy W. Karolinie z Wernerow Michałowskiey z tych powodow zanosi się; iż gdy oświadczający się Franciszek Michałowski o przepełnione usatysfakcyonowanie przez Sąd Taxatorsko Exdywizorski massy majątku oświadczającego się, to jest: o rekognoskowaną summę tytularn. Sowietnikowi Neymanowi i Michałowskiey rubli sr. sześć tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt ośm, wyżey nadwalutową im należność i nie o potrącenie należnościow przez oświadczającego udowodnionych ex fundo debitorowi przychodzących rubli sr. sześć tysięcy trzysta ośmdziesiąt, i o połamanie w wielu punktach tranzaktow 1815 nowembra 13 dnia, i co do nierozciągnienia kar zasłużonych, rownie jak i o samowolne rozdanie ruchomego majątku trzeciey części ledwo rzeczywistego waloru, a w połowie ziemney intraty, oto wszystko w poparciu apellacyi, gdy przed Sąd Gł. Lit. Wileń. Depart. 2go cywilnego oświaczający się Sowietnika Neymana i Michałowskę i drugich kredytorow przeciwko którym appellował, pozwał; nim tedy nastąpi w tym Sądzie rozprawa: ostrzega przez niniejsze oświadczenie każdego ktoby chciał układać się z tymi to tytularnym sowietnikiem Neymanem i Michałowską o schedę mi w Zacharyszkach wydzieloną, sam sobie szkodę wypaść z tego mogącą przypisze, bo oświadczający się w pełnym znaczeniu dowodow, do tey schedy całości niezbite ma prawo, ile i dziś budowla mieszkalna i czyniąca intratę i ruchomy majątek będąc bez żadney opieki ruinie i zniszczeniu ulegając, traci nawet i ten walor jaki Sąd położył, (nierobiąc jey licytacyi) a do poprawy ktorey, o rzeczywistą wartość do wyższego Sądu oświadczający się poszedł, mimo to że Tytular. Sowietnik Neyman, i Michałowska, dla uludzenia niewiedzących interessu, i dla zrobienia onemu dobrey opinii niżeli on wart rozdrukowanym z daty 29 decembra 1820 roku, i tym do kogo należało i tym do kogo zgoła nienależało rozdanym, obżałowali i pozwali samego debitora oświadczającego się Michałowskiego, razem zsummowawszy z kredytorami tego imienia Michałowskiemi, praktycznie na hurt niedając względu i na naturę interesu, i na prośby różniące się kredytora od debitora, (choćby i brat był rodzony) jak się powiedziało, pozwali, po drugo robiąc instancyą tego pozwu Ur. Karoliny z Wernerow Michałowskiey dodrukować ośmielili się dywize przez słowa, Michałowskiey drugiey, niewspomniawszy wyżey i niewykazawszy pierwszey, znać niewiedząc o tym, że nie może bydź druga bez pierwszey, i kontynując daley rozrzutność zapendu i swey złości, a zachowując oszczędność i ekonomikę co do wyznania prawdy i co do toku interesu służyćby powinna; takoż dodrukować i dodać w tym pozwie opiekunow imiennie dla teyże W. Michałowskiey ośmielili się, nie upoważnionych od żadney juryzdykcyi, owszem łamiąc porządek i prawa mianowicie ukaz imienny, z daty 1819 marca 26 dnia dodać i wydrukować na krzywdę oświadczającego się, ktoren jest opiekunem z prawa i ustaw dla żony, niż sąd duchowny ultymarny rozwiąże i uwolni, daley tymże pozwem chcąc fałszywą wzbudzić litość, nad tracącemi jakby fundusz, u oświadczającego się Sąd Taxatorsko Exdywizorski kompletnie, i szczegulnie tymże pozwem rozdrukowanym, niezostawując im żadney wdzięczności za wszelkie z krzywdą dibitora i massy robione powolnoście, naynierzetelniey zczernili; mając honor wedle własnych względow w małym uważeniu, tymże pozwem nieraz rzeczonym wedle własnego upodobania jednych kredytorow jako nie do gustu będących, o zabranie ich sched i zagrożeniem całey exystencyi zapozwali, drugich niezakładając z nimi próśb żadnych i apellacyi, znać dla orszaku swojego jako to Ur. Zieńkiewiczow, Chodźków, Alxandrowiczow, Desztrunga, Antoniego Michałowskiego pozwali, a nad niektóremi kredytorami jakby od apelacyi odwiedzionemi czyli nieapellującemi zapisawszy tymże pozwem w suspirach litość przeciwko nawet interessowi własnemu przez to powiedzieli czyli powiedzieć chcieli, czemu ani w skutek ich moralnego serca do rozebrania restancyi acz w małey dla debitora zostawioney łączyć się niechcieli i niechcą, tymże pozwem robiąc wyrzut sądowi, czemu X'ężom missionarzom Puszczą lokacyi niedaną, zapomnieli znać o tém z krzywdą debitora a z własney ich winy Sąd tego dopełnié

nie mógł: bo Tytular. Sowiet. Neyman i Michaska bez wynagrodzenia i przeciwko nawet dekretom i zakazom juryzdycznym tę puszczę zacharyską w pień prawie samowolnie wycięli i zniszczyli. Utego eświadczenia podpis w protokule taki, Franciszek Michałowski b. Prez. Gr. Wileń. Correctum Gr. Ptu Wileń. Regent Józef Bohusz.

Roku 1821 dnia 25 januar. że takowe oświadczenie może Redakcya Kur. Lit. przyjąć do druku poświadczam. Karol Romanowicz Sędzia G. P. W.

Zbiegli.

1. *W roku teraz idącym miesiąca januaryi z dnia 17 na 18 w nocy uciekło czterech ludzi z folwarku Szatkowa w gubernii Litewskiey w powiecie Wilkomierskim i parafii Wilkomierskiey leżącego, pierwszy Józef Runowicz, Kucharz wieku lat 20 twarzy czarniawey podługowatey bladawey mało ospowaty nosa pociągłego oczu i włosow czarniawych głowy strzyżoney urody mierney cięklawy w odzieniu dworskim, drugi, Tomasz Zerolis lokayczyk około lat 18 twarzy okrągławey drobno ospowaty białawy nosa miernego oczu i włosow światłych głowy strzyżoney urody jeszcze niedorosłey w odzieniu dworskim, trzeci Maciey Zerolis a w pierwszey ucieczce nazywający się Maciańskim lat 40 twarzy okrągławey gładkiey białawey oczu światłych włosow ciemnych głowę na puł ogolona z przodu za pierwszą ucieczkę, urody srzedniey krępy w odzieniu ordynaryinym był we dworze za szeryka. Czwarty Kazimierz Zerolis lat do 30 na prawym ręku ma kilka palców wyprężonych martwych, a niedaleko ich na wierzchu ręki doł, twarzy białawey gładkiey, nosa nieco krótkiego zadartego, oczu światłych, włosow ciemnych, w odzieniu ordynaryinym był pomocnikiem przy szeryku we dworze, wszyscy piechotą idą, po litewsku i po polsku rozmawiać mogą, niemają żadnego świadectwa chyba fabrykowane, ktoby takowych zbiegow wynalazł i do mieysca przystawił, lub o przebywaniu onych pewnym dał wiedziec czy do policyi Wilkomierskiey, lub do mieysca zkąd zbiegli, od każdey osoby naymniey po rubli dziesięc srybrem, że niezawodnie odbierze nadgrodę upewniam. Dat w Szatkowie blisko miasta Wilkomierza leżącym roku 1821 februaryi 1 dnia.*

Onufry z Klimontta Klimowicz, były sądu granicznego powiatu Wilkom. Prezydent.

Takowe objawienie być może podane do gazet Kuryera Lit. poświadczam. Sędzia Ziemski Pttu Wilkm. Piotr Choroszewski.

Pozew.

2. *Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc.*

Do Sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. ciągle sądzącego się, Urodzona Elżbieta z Koczarskich pierwszego małżeństwa Rautensztrauchowa nadwor. Sowietnikowa; powtórnego Hryncewiczowa Sędzina Gran. Rosień. z dokładem męża swojego urodz. Ludwika Hryncewicza, Henryk Rautensztrauch syn pod wiedzą przydanych dekretem Ziem. Ptu Rosień. roku 1816 mca januaryi 21 dnia opiekunow, Józefa Rautensztraucha generała woysk Polsk. rodzonego nieletnich stryja, Józefa Billewicza b. podkomorzego a teraz Marszał. Ptu Rosień., Rocha Przeciszewskiego b. Prezyd. Gran., Michała Zaleskiego b. podkomorzego tegoż Ptu i Stefana Olendzkiego starosty, za dostatecznem z temiż opiekunami naradzeniem i zniesieniem się pozywają UUr. Hiacynta Zebrowskiego porucz. woysk polsk., Jakuba Wałyńskiego sekr. kolleg., Xiężnę Maryą Kastryot b. Gierardowę połkownikowę woysk Ross., Izaaka Judelewicza Adelsona kupca 1wszey gildy, Ignacego Palencza sowiet., Antoniego Woyny, Rafała Narwilły rotm. X. żmudz., Kajetana Doboszyńskiego starosty dzieśniewskiego i dalszych wszystkich z jakiegokolwiek bądź źrzódła kredytorow, pretensorow i debitorów w następney osnowie: zeszły nadworny sowietnik Jan Rautenstrauch był niekiedy w potrzebie zasiągnienia kredytu, lecz zawsze za naypierwszy miał obowiązek usprawiedliwienia się swoim wierzycielom, ile czasowe dozwalały okoliczności, nie mógł jednakże opłacić niektórych, do dni życia swojego, tę więc powinność włożył na sukcessorów, Annę córkę z pierwszego małżeństwa, i Henryka syna z żyjącey teraz żony swojey in 2 voto Sędziney Hryniewiczowey, zostawując im wszelki majątek, a przez ostateczne testamentowe rozporządzenie daleko przed zgonem w roku 1810 mca lutego 26 dnia sprawione, a zaraz po zeyściu jego w roku 1815 listopada 8 dnia do akt Ziem. Rosień. w sposobie oblaty wniesione, dożywocie na folwarku Ormianiszkach summach wszelkich i spadkowych oraz ruchomości żonie swojey, teraz Sędziney Hryncewiczowey zapisał, z tym warunkiem, iż jeśli powtórzy małżeństwo, tedy od prawa dożywotniego odstąpić winna będzie i tylko 40,000 zł. summę z tychże Ormianiszek wypełnić się winną i przyzwoitą częścią ruchomości kontentować się, pozostała wdowa teraz Sędzina Hryniewiczowa przez urzędowe wwiązanie wprowadzoną do possesyi dożywotniey folwarku Ormianiszek znalazła interessa znacznie ciążące, zaległe skarbowi należności opłaciła i uspokoiła licznych kredytorów, jednym częściowie płacąc kapitały, innym procenta, jak równie należności sługom, rzemieślnikom i różnego stanu ludziom, a lubo dla obciążonego długami domu, Anna córka ś. p. Sowietn. Rautensztraucha idąca za mąż za W. Symona Semenenkę Sowiet. wyposażoną bydź nie mogła; wedle możności domu jednakże wzięła wyprawę. Pod takim stanem rzeczy powtórzywszy śluby za teraźnieyszego męża Ludwika Hryncewicza, kiedy ze ścisłego rzeczy rozważenia okazuje się że utraty folwarku tego i wszelkie pozostałego majątku ressursa nie wystarczają nie tylko na opłatę kapitałow, ale nawet procentow, kiedy niektórzy wierzyciele przewiodłszy konwikcye zaymują intraty z uymą dla innych, a W. Hiacynt Żebrowski porucz. woysk Polsk. za życia jeszcze ś. p. Sowiet. Rautensztraucha ma wyexekwowaną tradycyą obżał. Wołyński Sekretarz w części dług swóy od żałcey odebrał, a za pozostałość konwikcyą grozi, podobnież Xiężna Kastryat b. Gierardowa także w części będąc zaspokojoną, pomimo że z innego źrzódła do tey massy jest dłużną nie czyniąc oblikwidacyi konwikcyą do skutku doprowadzać przedsiębierze, i żał. w summie 40,000 zł. polsk. ruchomości pozostałey w schedzie, w zaległych procentach od summ, podług przeznaczenia testamentowego, oraz w wielu innych nie dysputowaną jest kredytorką, kiedy naostatek po zaspokojeniu wszystkich słusznych massy tey kredytorów i pretensorów, pozostałość wedle ustaw kraju, ma bydź rozdzieloną pomiędzy Henrykiem Rautensztrauchem a potomkiem po Annie Semenenkowey. Dla tego wskazując obecne fundusze jako to folwark Ormianiszki w Rosień. jak równie za summę zł. 13,852 gr. 9 szel 2 z exdywizyi Srednickiey Tyszkiewiczowskiey wydział w gubernii Mińskiey w Ptie Dziśniewskim w majętności Błośnikach 2 gospodarzy ludności dusz męzkich 6, ziemi włok 7 morgow 6, prętow 148, jakowa scheda zajęta za poszliny skarbowe, które już dawne wybranemi bydź muszą dotąd w administracyi obżał. Doboszyńskiego zostaje; jak równie oddając dalszy wszelki summowny i gdziekolwiek znaleść się mogący fundusz, gdy nie widzi żał. innego sposobu uiszczenia się wszystkim komu należy sprawiedliwie jak tylko przez sposob taxy i exdywizyi, gdy nawet inne należności sądowego wymagają rozpoznania ś oblikwidacyi, wszystkich za tém z jakiego bądź źrzódła kredytorów, pretensorów i debitorów do jednoczasowey rozprawy powołując, następnie przynoszą do sądu Gł. prosby: aby z racyi położenia funduszu w różnych guberniach i powiatach jeden sąd w sądzie Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. naznaczyć, do Sądu Gł. 2go Depart. gubernii Mińskiey o wyznaczenie ztamtąd członka względnie schedy Bło-

śnickiey uczynić kommunikacyą, exdywizyi tey odbycie Ziem. Ptu w którym Ormianiszki leżą to jest: Rosieńsk. polecić lub innemu sądowi w którymkolwiek powiecie ustronnemu i aby sąd ten nie zjeżdżając ad fundum Ormianiszek jako funduszu na długi ubogiego, funduszu Minorytów, dla nie obciążenia za tém ich doli, co zjazdy ad fundum liczne, czynić muszą, w Rosieniach lub innym powiecie w godzinach poobiednich taxę tę i exdywizyą z przydanym do tedo sądu członkiem gubernii Mińskiey uskutecznił, a wysyłał czyli delegował ad fundum w tym tylko, w czém bez tego obeyść się nie można, jako to dla zrobienia inwentarza i opisania stanu folwarku Ormianiszek; jednego z pomiędzy siebie z urzędników Rosieńskich; do Błośnik zaś Mińskiego urzędnika naznaczonego do tey exdywizyi posyłając, także wysławszy komorników dla rozmierzenia ziemi tey tylko, którey potrzeba okaże się, gdyż Ormianiszek mappa jest zrobiona, nieco dawniey, a schedy Błośnickiey świeżo zrobiona za dekretem exdywizyi Srednickiey, aby do tego sądu zajęci byli ci także co winni do massy, jako to Gierardowa teraźnieysza Xiężna Kastryot i w tey mierze poszły obowiązujące ią kommunikacye, jako i inni do massy dłużni pociągnieni do tego jednego zostali sądu, aby wszelkie gdziekolwiek napoczęte lub już zaszłe konwikcye, w skutkach swoich zatrzymane były, a sąd ten jeden naznaczony, wszystko jak active tak passive rozebrał, tradycye do finalney rozprawy zasuspendował, administracyą całego majątku osobie mającey fundusz do odpowiedzi polecił, przebory procentow na tradycyynych possesorach i na kim się okażą powrócił do massy. Awizacyą w gazetach krajowych i Królestwa Polskiego dopełnił, amissyą wieczną na niestawających kredytorach i debitorach zapisał, peny, straty, szkody, winy, nieużytki zdecydował, oraz rekognicyą i rehabicyą uskutecznił, wydatki prawne wskazał; a po ogłoszeniu powtórnego terminu do stanności bez żadnych zwłok i odkładow, ostatecznie rozsądził, i nic nie rozsądzonego niezostawił i co tylko w czasie rozprawy przyzwoitém bydź się okaże i poda.

Roku 1820 mca xbra 9 dnia. Woźny takowy pozew przed Sąd Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. ciągle sądzący w sprawie W. JPani Elżbiety z Koczarskich pierwo Rautensztrauchowey nadwor. sowiet. a teraz Hryncewiczowey Sędz. Gran. Ptu Rosień. z dokładem męża Ludwika Hryncewicza, oraz Henryka Rautensztraucha nieletniego syna, tudzież JWW. Józefa Rautensztraucha generała woysk Polsk. Józefa Billewicza Marsz. Ptu Rosień., Rocha Przeciszewskiego b. prezyd. Gran. Michała Zaleskiego b. podkomor. tegoż Ptu i Stefana Olendzkiego starosty jako opiekunów dekretem Ziem. Rosień. 1816 mca januaryi 21 dnia ocżewisto w ręce WW. JJPP. Ignacemu Polenczowi sowiet. Izaakowi Judelowiczowi Adelsonowi kupcowi 1wszey gildy, Hiacyntowi Zebrowskiemu porucz. woysk Polsk. w mieście Jurburgu dnia 1, Rafałowi Norwille w dobrach Pomituwic, w Ptcie Rosień. dnia 7, tudzież Jakubowi Wołyńskiemu sekr. kolleg., Xiężney Maryi Kastryot b. Gierardowey pułkow. w. Polsk. i Kajetanowi Doboszyńskiemu staroście dzieśniewskiemu w Redakcyi Gazety Kur. Lit. udzielnemi kopijami popodawałem i o rozprawie w sądzie Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. oznaymiłem.

Jakub Wyszyński Woźny Ptu Rosieńskiego.

Roku 1820 mca xbra 9 dnia przed aktami Grodz. Ptu Rosień. stawając obecnie woźny takową rellacyą podanego pozwu urzędownie zeznał.

Przyjąłem Otton Dowiatt Grodzki Ptu Rosięń. Regent.

Uwiadomienie.

2. *Niżey podpisany mam honor uwiadomić Szanowną Publiczność, iż ktoby życzył mieć różne figury snycerskiey roboty, już to: z drzewa, kamienia, marmuru, bronzu i gipsu, może się udać do mieszkającego na ulicy Dominikańskiey pod Nrem 114 snycerza. a za nayumiarkowańszą cenę z wszelką dokładnością będzie zrobiono. Franciszek Andryoli Włoch.*

---

2. *Niżey podpisany, malarz dekoracyy i pokojów, w guście naynowszym i we wszelkim układzie ozdób rysunku, przejeżdżający z Rygi do Warszawy, ma honor polecić swoje usługi, w ochoczém spełnieniu wezwania każdego, ktoby sobie życzył użyć go do robót, jego usposobieniu właściwych. Mieszka w domu Burmistrza Zeidlera, N. 290, na ulicy Rudnickiey. Dnia 3 lutego 1821 roku. Schubert z W. X. Weymarskiego.*

Tygodnik Wileński.

2. W drukarni XX. Pijarów u Alexandra Zołkowskiego, wyszedł d. 31 z. m. *Tygodnika Wileńtkiego* Ner 2gi, w którym następne są materye: Bolesław i Julija, powieść narodowa. Historya Mody, z fran. przez M. Olszewskiego. Smiere Xcia Sułkowskiego w Eipcie, tłumacz. z dzieła: *Vayage dans basse et haute Egypte.* Rozbior dzieła: *Pamiątka po dobrey matce.* Poezya: Do Boga Wiosna. Zal pasterza nad zgonem przyjaciela. Rada przyjacielowi Mody paryzkie z ryciną kolorowaną.

Reejstr Nasion

Znaydujących się do sprzedania w ogrodzie J. Strumiły w Wilnie za rudnicką bramą.

		R.	K.
Bazylika		—	15
Majeran		—	15
Kalafiory angielskie ranne . . .	*łot*	—	50
— — *Cypryyskie późne wielkie*	*ditto*	—	50
Kapusta biała głowiasta holenderska paczek więcey łota		—	15
— — *czerwona*	*ditto*	—	15
Brukiew żółta aziatycka . . .	*ditto*	—	15
Galarepa biała wiedeńska . . .	*ditto*	—	15
Jarmusz fryzowany czerwony .	*ditto*	—	15
— — *ditto zielony*	*ditto*	—	15
— — *ditto pstry w kilku kolorach*	*ditto*	—	15
Sałata głowiasta żółta . . .	*ditto*	—	15
— — *czerwona*	*ditto*	—	15
— — *pstra ponsowo z żółtym*	*ditto*	—	15
— — *ranna inspektowa* . .	*ditto*	—	15
Endywia	*ditto*	—	15
Pory letnie i zimowe	*ditto*	—	15
Cebula hiszpańska czerwona wielka	*ditto*	—	15
Salery lipskie wielkie	*ditto*	—	15
Pietruszka cukrowa wielka . .	*funt*	1	75
Ditto	*łot*	—	6
Buraki czerwone angielskie . .	*funt*	1	—
Ditto ditto	*łot*	—	5
Marchiew pomarańczowa . . .	*funt*	1	75
Ditto ditto	*łot*	—	6
Cykorya biała	*funt*	1	75
Ditto	*łot*	—	6
Pasternak	*funt*	—	75
Radysa miesięczna w różnych kolorach	*łot*	—	10
Ogurki holenderskie białe paczek . . .		—	15
— — *zielone*	*ditto*	—	15
Melony w gatunkach wybornych	*ditto*	—	15
Kawony	*ditto*	—	15
Nasiona różnych kwiatow, letnich i długo trwałych, paczkow 42 po gr. 15		3	—
Nasiona różnych kwiatow, (exotycznych) treybhauzowych, i oranżeryynych paczkow 20 po kop. 10		2	—

W tymże ogrodzie oprócz świeżych nasion, znaydują się do sprzedania, wszelkie rosliny treybhauzowe, oranżeryyne i ogrodowe, podług osobnego katalogu, szczepy drzew owocowych, porzeczki holenderskie, agrest angielski, maliny amerykańskie etc. etc etc. Zyczący nabyć zechcą adresować się do ogrodnika Felixa Tarnowskiego w tymże ogrodzie, który z akuratnością usłużyć ma obowiązek.